

Werk

Titel: Herbarium Amboinense, plurimas conplectens arbores, frutices, herbas, plantas ter...

Jahr: 1743

Kollektion: Zoologica

Werk Id: PPN369546733

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PID=PPN369546733> | LOG_0077

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=369546733>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

CAPUT TRIGESIM. QUINTUM.

XXXV. HOOFDSTUK.

Arupa.

Arupa magnam habet convenientiam cum *Bintangora montana*, ejus vero truncus non est crassus, sed altissimus & erectus, in nullos notabiles divisus annulos, altior est *Bintangora*, & crus circiter crassus est ejus truncus, comam gerens parvam sed densam, ramulosque longos, quibus folia infident solitaria a summo ad imum, quæ Mangæ bravæ foliis similia sunt, sed angustiora & firmitiora, inferius angustata, quorum inferiora quinque, superiora novem & decem pollices longa sunt, binos tresque digitos lata, tenuibus pertexta venis parallelis, instar foliorum Caryophylli, minora vero inter istas venulas spatia in inferiore parte aliis minoribus & intricatis repleta sunt venulis; Flores fructusque hucusque me latent: Lignum vero album est, leve, lentum, & per longitudinem maxime striatum, instar istius *Bintangoræ*, sique accurate conspiciatur, quasdam quasi præbet fissuras.

Nomen. Nullo alio innotuit nomine nisi Amboinenfi *Arupa*.

Locus. In Amboinæ montibus crescit hinc inde, ut & in parva *Cerama*.

Ufus. Lignum hoc ob ejus firmitatem ab incolis multum adhibetur ad malos minorum navigiorum, ac magis quam illud *Bintangoræ*, quum non ita sit grave: Utraque vero ista ligna non multum inminuenda sunt, sed quam crassa etiam sint, integra servanda, nec non nisi leviter decorticanda, quum ipsorum pars extrema quam maxime firma sit, quoque propius ad cor ipsorum perventum sit, eo molliora sunt.

Lignum hoc ad ædium testâ itidem adhibetur, ut & ad palos, quum juniores arbores quam citissime crescant in quinque sexve pedum altitudinem, quarum trunci decorticati per aliquot dies ad solem siccantur, antequam in usum vocentur.

P. S. *Arupa* duplex est, alba & rubra, quæ colore ligni tantum distinguuntur, quod in posteriore in rufum tendit colorem, quodque multo gravius, nodosius, & durabilius est, unde & ad ædificiorum testâ & tigna maxime usitatum est; In albo folia arcte sibi adstant sine ordine in ramulorum summo, quorum nervus medius superne protuberat.

Ex foliorum alis unum alterumve excresecit capitulum viride, superius acuminatum ad magnitudinem mediocris *Olivæ*, coloris obscure lutei, quod nucleum continet uti *Gnemon*: Maturi fructus mense Octobri observantur.

Ex vulnerato trunci cortice lac exstillat albicans, quod instar calcis exsiccat.

Tabula Trigesima Octava

Ramum exhibet *Arupa*.

CAPUT TRIGESIM. SEXTUM.

Surenus. Suren.

Surenus arbor est alta & recta instar *Lingoi* seu *Fraxini* nostratis, quæ prope radices alata est, ubi & truncus ultra ulnam in diametro crassus est, cortice obductus glabro, sicco, & lentissimo.

Ejus coma est densa, in plurimos longos ramulos divisa, quorum quidam solitarii, quidam bini & terni simul ex uno excresecunt ortu, ubi & crassiusculum formant geniculum, suntque virides, ex cinereo punctati, multique supra sese invicem ex ramis excresecunt.

In hisce longis flagellis folia per paria sibi sunt opposita novem, decem, ac sæpe duodecim, illis *Fraxini* similia quoque, sed minora, brevibusque infident petiolis, inferius latissima, superius acuminata, instar acuminati hastæ ferri, oris æqualibus, aliquando vero parum sinuosa sunt, quatuor vel quinque pollices longa,

Arupa-Boom.

Arupa heeft een groote gelykenisse met de *Bintangor montana*, met geen dikken, maar zeer regten en boogen stam, in geene merkelyke trappen verdeelt, maar booger dan de *Bintangor*, en schaars een dye dik, boven een kleene, dog digte kruyn, met lange ryskens, daar aan staan de bladeren enkeld, van agteren tot vooren toe, die van *Manga Brava* gelyk, dog smalder en styver, na agteren toefmallende, de agterste vyf, de voorste negen en tien duymen lang, twee en drie vingers breed, met fyne parallele aderijtes doorregen, gelyk de *Nagelbladeren*, dog de kleene spatie tusschen de aderen aan de onderste zyde, zyn met andere kleedere en verwerde aderijtes vervult. Vruchten en bloemen zyn nog onbekent. Het hout is wit, ligt, taay, en in de lengte gestreept, gelyk dat van *Bintangor*, en als men 't aanziet, eenige scheinijtes vertonende.

Naam. Het is met geen andere naam bekend, dan met den Amboinischen *Arupa*.

Plaats. Het wast in 't gebergte hier en daar over al op *Amboina*, als mede op kleen *Ceram*.

Gebruik. Wegens zyne styvigheid werd dit hout by de Inlanders veel gebruykt, tot masten van kleene Vaartuygen, en liever dan dat van *Bintangor*, om dat het zo swaar niet is: dog beyde die houten moet men zo dik laten als menze vind, en niet veel meer dan de schorffe afnemen, om dat in 't buytenste de meeste styvigheid bestaat, en hoe nader het bert, hoe weeker zy vallen.

Men gebruykt het ook tot dakwerk aan de huysen, te weten tot sparren, want de jonge boomen schieten zeer ligt op, vyf en zes vadem hoog, die men dan schild, en eenige dagen in de zonne droogt, eer menze gebruykt.

P. S. *Arupa* is tweederley, witte en roode, alleenlyk in de couleur des bouts onderscheiden, dewelke aan het laatstgenoemde na den rossen trekt, het welk ook veel swaarder, quastiger, en durabelder is, dierhalven tot den huisbouw, in de daken tot sparwerk meest gebruykelyk; aan het witte staan de bladeren dicht agter malkander, en zonder ordre aan 't voorste der ryskens, en baare middel-zenuwe puyt boven uit.

Uyt den schoot der bladeren komen een of twee groene knoppen, met een lange spits boven op, dewelke zo groot werden als middelbaare Olyven, van couleur donker-geel, van binnen met een korf, gelyk *Gnemon*. De ripe vind men in Octobor.

Uit de gequetste schorffe des stams loopt een witte melk, dewelke opdroogt als kalk.

De acht- en dertigste Plaat

Vertoont een Tak van de *Arupa-Boom*.

XXXVI. HOOFDSTUK.

Suren-Boom.

Suren is een boogen en regten boom, gelyk de *Lingoo*, of by ons den *Esschen-boom*, met vlerken by de wortel, en den stam aldaar boven een vadem in de rondte dik, met een evene, drooge, en zeer taaye schorffe.

De kruyn is digt, in veele lange ryskens verdeelt, waar van zommige enkeld, zommige twee a drie by malkander staan, uit een oorspronk, alwaarze een dikachtig knietje maken, groen, en met graauw gespikkelt, veele boven malkanderen aan baare takken.

Aan deze lange ryskens staan de bladeren in twee ryen tegens malkanderen, met negen, tien, en twaalf paren, die van den *Esschen-boom* ook gelyk, dog wat kleender, op korte steeltjes, agter breeft, en voor toegespitst, regt gelyk 't yzer van een pieke, met evene kanten, of een weinig gekronkelt, vier en vyf duymen lang, twee vingers breed.

ga, binos lata digitos: Nervus magnus non directe per medium excurrit, anterior enim folii pars semper latissima est, ac prope petiolum auriculata, e contra altera pars brevior & angustior, costae laterales latissime distant irregulares. Superior foliorum pars intense viridis est, glabra, nec protuberantes gerit costas.

Flores ex alis furculorum seu foliosorum ramulorum proveniunt longo in racemo pedem & ultra longo, in paucos laterales minoresque diviso petiolos, quorum quivis racemum refert florum Alcannae, Cypri, similisve plantae. Flores hi facillime decidunt, si moveantur vel tangantur, unde & fructus raro proveniunt.

Trunci cortex in vetustis arboribus crassiusculum exsudat succum instar Papedae, sed in gummi non efficitur, qui saporis expers est, licet cortex Santali odorem spiret, & saporem fundat cum levi amaritie.

Fructus oblongae sunt baccae instar officulorum Olivae seu decorticati *Gnemonis*, sed paulo minores, exterius obscure virides ac demum nigricantes, cum quibusdam punctulis notatae, acsi arena conspersae essent, haec in quinque dehiscunt partes, ac intus exhibent nucleum levem pentagonum, seu cancellum quinque alis ornatum, substantiae levis ac fungosae, inter has vero alas tanquam in cellula una alterave tenuis locatur squama in medio protuberans, ubi granulum instar Sefami continetur, quod verum est semen.

Recens trunci cortex separatus dulcem ac debilem fundit odorem fere instar *Grani moschati*, vel *Santali*, sed folia aequae ac cortex amaricantem habent saporem, haud tamen ingratum: Lignum recens caesum albicat, sed in ruffum siccatur colorem, in vetustis arboribus purpurascentem, magnasque gerit strias longitudinales instar *Abietis ligni*, est autem porro levissimum, siccum, fungosum, & molle, nihilominus tamen durabile, si usurpetur ac tractetur, debilem *Santali* fundit odorem.

In *Uliasserenfis* insulis haec arbor parvam praebet varietatem, sed forma haud multum a prioris differt, excepto quod ejus folia paulo sint minora & flaccidiora, nec ullam habeant notabilem amaritiam: Fructus ejusdem cum priori sunt formae, ex longis rarisque dependentes racemis.

Lignum duplicem gerit colorem: Primum & optimum maris habetur, quod ad oras pallide albescit, interne vero ruffum est ac leviter purpureum: Alterum levius est ac fungosius, flavescens instar *Abietis*, in quibusdam vero locis ruffescit, hoc feminae habetur, ac forte flaccida gerit folia; Utraque *Santali* spirant odorem, si recentia tractentur, non autem dolabra poliri possunt ob pilosam ipsorum substantiam, ad solem vero non finduntur, suntque levissima ligna, quae in *Amboina* inveniuntur.

Quotannis mense Majo, seu sub initium pluvisorum mensium haec arbor sua dimittit folia petiolosque, ita ut fere nuda sit, quod in paucis aliis *Amboinae* arboribus itidem observatur; dein mense Julio & Augusto novi regerminant ramuli ac folia, quum flores paulo post producit usque in Januarium.

Nomen. Latine *Surenus*: Malaice, Javanice, & Baleyice *Suren*. In *Uliasserenfis* insulis *Loffal*: *Amboinice* in *Leytimora* *La-Ulit* seu *Lau-Urit*, h. e. folium *Condondong*. In *Burone* *Unas* & *Unos*, in *Hitoa* *Ulassi*, quod distinguendum est a supra descripto *Ulassi*, & ab alia arbore *Ayulit* seu *Condondong*, quod in *Hoamohela* *Kelibessi* vocatur, quae arbor lanuginosa & mollia gerit folia, ac species est *Arboris Caprarie*: Verum autem nomen *Uliasserense* est *Alofsal*, ubi & stipitibus propagatur, ex cujus ligno monoxyla formant, in *Huamohela* quoque occurrit, ubi *Eytale* vocatur h. e. arbor annua, quum quotannis suos dimittit fructus, quod incolis indicium est, tempus adesse *Padey* plantandi. In *Hamaria* quoque observatur.

Locus. Vera *Surenus* exotica est in *Amboina* & ad borealem sinus plagam circa *Balevensium* quorundam aedes invenitur, qui hanc per stipites propagant, quod raro tamen succedit, quum tenerum ac siccum ejus sit lignum, quod facile perit: Vulgaris vero species, quae a genuina non multum differt, copiose fatiis in *Uliasserenfis* insulis, in *Honimoa*, & *Nussa* Tom. III. Laut,

breed. De groote zenuwe gaat niet regt door de midden, maar de voorste helft is altyd de breedste, en by den steel rond toegebild, daar en tegen is de andere korter en smalder. De ribben staan wyd van malkander zonder ordre; de bovenste zyde is hoog-groen, glad, zonder uytbuylende ribben.

Het bloeizel komt voort uit den schoot der telgen of bladdragende ryskens, aan een langen steel, een voet of meer lang, en verdeelt in weinige en ydele zyde-steeltjes, ieder verbeeldende een trosje van de bloeyende *Alcanna*, *Cyprus*, &c. Het bloeizel valt 'er ligt af, als men het aanraakt, en brengt dierhalven weinige vruchten voort.

De schorffe des stams aan de oude boomen, sweeft een dikachtig zap uit, als *Papeda*, dog wil tot geen gom opdroogen, zonder smaak, hoewel de schorffe een *Sandel-reuk* en smaak by zig heeft, met een kleyn bitterheid.

De vruchten zyn langwerpige bessen, als *Olyve-steenen*, of een geschildde *Gnemon-vrucht*, dog wat kleender, van buyten donker-groen, en ten laatsen swardachtig, met eenige puntjes, als zand bezet, die bun in vyf deelen openen, en van binnen vertonen een vyfzydige ligte korf of pilaartje, met vyf vleugelen bezet, ligt en voos van substantie, hebbende tusschen de vlerken als in ieder celletje, een of twee dunne schubbetjes, in de midden uytbuylende, alwaar een kleen korreltje leyd als *Sesamum*, 't welk 't zaad is.

De schorffe als men ze afrekt, heeft een zoeten, dog slappen reuk, bykans als *Granum moschatum*, of *Sandel*, maar zo wel de bladeren als schorffe zyn bitter van smaak, dog niet onaangenaam. Het hout versich gekapt, is witachtig, maar besterft strax ros, en in de oude boomen wat purperachtig, met groote streepen in de lengte, gelyk het *Dennen-hout*, voorts zeer ligt, droog, voos, en week, niet te min durabel als men 't handelt, een slappen *Sandel-reuk* van zig gevende.

In de *Uliassers* wast dezen boom met een kleene veranderinge, aan gedaante niet veel van de voorgaande verschildende, behalven dat de bladeren wat kleender en slapper zyn, en geen merkelyke bitterheid hebben. De vruchten zyn van de voorige gedaante, hangende aan lange en ydele troffen.

Het hout is tweederley van couleur: het eerste en beste is 't manneken, aan de kanten bleek-wit, maar van binnen ros, met ligt purper gemengt; het ander is ligter en voozer, ligt-geel, als 't *Dennen-hout*, hier en daar wat ros onderlopende, dit is het wyfken, en misschien dat met de flappe bladeren: Beyde hebbenze mede een *Sandel-reuk*, als men ze versich handelt, laten zig niet glad schaven wegens hare peizige substantie; scheuren niet in de Sonne, en zyn van de ligste houten, die men in *Amboina* vind.

Jaarlyx in May of het begin van de regen-maanden, begint dezen boom zyne meeste bladeren en jonge steelen af te werpen, zo dat by meest kaal staat, 't welk nog eenige weinige boomen in *Amboina* doen; daar na in July en Augusty begint hy jonge takjes en loof te gewinnen, en daar op te bloeyen, het welk tot January duurt.

Naam. In 't Latyn *Surenus*: Maleys, Javaans, en Baleyis *Suren*. In de *Uliassers* *Loffal*; *Amboinsch* op *Leytimor* *La-Ulit*, of *Lau-Urit*, dat is blad van *Condondong*. Op *Boero* *Unas* en *Unos*. Op *Hitoa* *Ulassi*, het welk men onderscheiden moet van 't bovenstaande *Ulassi*, en van een andere boom *Ayulit* of *Condondongsblad*, derwelke op *Hoamobel* *Kelibessi* biet, met zagte wolachtige bladeren, en een geslagt is van den *Arbor Caprarie*. De regte naam is in de *Uliassers* *Alofsal*, daar men 't met stokken plant, om van desselfs hout prauwen te maaken; men vind hem mede op *Huamohel*, daar by *Eytale* biet, dat is jaar-boom, om dat hy jaarlyx zyne vruchten afwerpt, waar aan de *Inlanders* kennen, dat het tyd is den *Pady* te steken. Op *Hamarien* vald by ook veel.

Plaats. De regte *Suren* is een vreemdeling in *Amboina*, en werd aan de noord-zyde van den *Inham*, omtrent de wooningen van eenige *Baleysers* gevonden, die hem met stokken voortplanten, 't welk nog zelden gelukt, om dat hy een teer en droog hout heeft, dat ligt uitgaat. De gemeene soorte, die dog van de regte niet veel verschildt, heeft men met redelyke quantiteyt in de *Uliassers*, op Honi-

Laut, uti & in Hitoe, & circa Mamalo, in Boerone, Bonoa, & parva Cerama circa Hanneltello.

Non proprie est arbor silvestris, nam ab Uliasserenis insularum incolis in arvis & hortis silvestribus colitur, ubi in vastam extenditur crassitiem, cujus lignum in usum ab ipsis vocatur.

Ufus. Dicti Uliasserenis incolae hoc lignum maxime expetunt, ex quo monoxyla fabricant levia, quae non finduntur, & in aqua marina durabilia admodum sunt, si crassos conquirere possint truncos, asseres ex iis formant costasque aedium praecipuarum, atque hi asseres inserviunt quoque summæ parti navigiorum Corre Corren dictorum: Album ac spongiosum huius arboris lignum oblongis conducit clypeis, alæque amplæ crateribus.

Javani ac Baleynes pluris faciunt hoc lignum, quod in tenues fecant asseres, ex quibus elegantes formant cistulas, capulas, ac scrinia, quae fricando eleganter norunt polire, tenuique obducere vernice, unde late rubentem & eleganter venosum conquirunt colorem, quas leves cistulas Chinenfes vehementer expetunt.

Folia & cortex magnum habent in re Medica usum, cum frusto enim Acori contusa in aqua, & expressa propinquantur febricitantibus, vel linimentum ex contrito cortice preparatur, quo inungitur corpus pro refrigerio: Eodem quoque modo usurpatur ad lienem induratum, qui morbus *Theatu* vocatur, quo in casu pauca additur *Putsjok* & *Anisi* quantitas: In simplicibus febribus optima sunt folia tantum in aqua contrita, quae in febris paroxysmo incipiente exhibetur, remanens expressa massa usurpatur ad corpus fricandum, in obstructo autem liene ac febri hac ex causa ortum ducente *Acorus* & *Acetum* addenda sunt. Cortex cum Pinanga masticari quoque potest ac deglutiri, odorem saporemque primo gerens Sandali, dein vero amaricat.

Javani asseres fecant ex hoc ligno, quos Bataviam mittunt, nostroque vendunt populo inter alios rudes asseres, a quibus distingui possunt, dum Sureni asseres sunt rugosi & pilosi quasi, nec dolabra fere poliri possunt, sed inter elaborandum gratum effundunt odorem, unde & eliguntur ad cistas, in quibus vestes adservantur, quum fricando foliis rugosis poliri satis possunt.

Tabula Trigesima Nona

Ramum exhibet Sureni.

Ubi Litt. A. racemum floriferum denotat.

B. Fructum separatim naturali repræsentat magnitudine.

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM.

Machilus. Makilan.

Machilus fatis alta & crassa est arbor, quæ dividitur in marem & feminam.

Machilus mas seu angustifolia rectum gerit truncum, in diametro ulnam plerumque crassum, qui corticem gerit tenuem, externe ex viridi & cinereo mixtum, interne rufum, siccum, & fragilem: Folia gerit illis Sicci quam familia, sed paulo majora, quæ in ramulis arcte sibi adrescunt, in floriferis vero & frugiferis rariora, quatuor vel quinque pollices longa, binos lata, subrotunda plerumque, seu in obtusum desinentia apicem, paucissimis & obliquis admodum costis donata, subtus quam maxime protuberantibus: Nervus medius subtus flavescit: Solitaria hæc folia excrescunt in rotundis ramulis, scabra, & superius glabra.

Flores brevibus in racemis progerminant instar Catjang, qui sunt flosculi ex quatuor concavis & viridibus petalis constructi, quorum medium repletur staminibus brevibus & intense luteis.

Fructus omnino similes sunt teneris glandibus, calicibus quoque contenti, non ita tamen rugosis quam in glan-

Honimoa, en Nussa Laut, als mede op Hitoe omtrent Mamalo; op Boero, Bonoa, en klein Ceram omtrent Hanneltello.

Het is geen eygentlyke bosch-boom, want by werd van de Inlanders in de Uliassers in baare erven en bosch-tuy-nen gebavend, en tot een dikte opgequeekt, om des ge-bruyks wille van 't hout.

Gebruik. Gemelde Inwoonders van de Uliassers dan beminnen dit hout zeer, om ligte prauwen daar van te maken, dewelke ligt zyn, niet scheuren, en in 't zeewater durabel. Als ze dikke stammen hebben, makenze daar ook planken en ribben van tot baare voornamen buyzen, welke planken ook te pas komen tot de bovenste deelen van de Corre Corren. Het witte en spongieuze hout dient tot de langwerpige schilden, en de breede vlerken tot houten bakken.

De Javanen en Baleyers maken meer werk van dit hout, die het tot dunne planken zagen, en daar van fraaye kistjes, doosjes, en kantoortjes maken, die ze met schuur-weten glad te krygen, en met een dun vernis bestryken, waar door ze licht-rood, en fraay geadert schynen, van welke ligte kistjes de Chinezen veel houden.

De bladeren en schorsse zyn in groot gebruik in de Medicynen, want men stoot ze met een stuk Acorus met water, en drukt het door, 't welk men te drinken geeft in de koortzen, of men maakt een pap van de gevrevene schorsse, en strykt 't lichaam daar mede, om te verkoelen. Op dezelfde manier werd ze ook gebruikt in een gewolte mild, het welk men de koek of Tehatu noemt, in welk geval men een weinig Putsjock en Anys daar by doet. In enkele koortzen is het best, dat men slegts de bladeren met water vryft, het zelve by het aankomen der koortzen te drinken geeft, en met de uitgedrukte pap het lichaam bestrykt, maar in de mild-zugt, of koorts daar uyt ontstaande, moet men den Acorus en Azyn daar by doen. Men kan ook de schorsse met Pinang knouwen en inswelgen, riekende en smakende voor eerst als Sandel, maar daar na werd zy bitter.

De Javanen zagen planken uit dit hout, dewelke ze op Batavia aan ons volk leveren, onder andere baaye planken, waar onder men ze kennen kan, dewyl de planken van Sureni rug en pelsig zyn, door den schaaf qualyk glad te maken, maar hebben in 't werken een aangename reuk, daarom men ze geerne tot kleeder-kisten neemt, wanneer men ze door 't schuren met ruige bladeren glad moet maaken.

De negen- en dertigste Plaat

Vertoont een Tak van de Sureni-Boom.

Alwaar Lett. A. vertoont een Bloem-trosje afzonderlyk.

B. Een vrucht in zyn natuurlyke grootte.

XXXVII. HOOFDSTUK.

Makilan-Boom.

Machilus is een redelyke hooge en dikke boom, verdeelt in manneken en wyfken.

Machilus het mannetje of het kleenbladige, heeft een regten stam, een vadem in de rondte en minder. De schorsse is dun, buyten uit den graauwen en groenen gemengt, binnen ros, droog, en breeksaam, het heeft bladeren die van Sicki zeer gelyk, dog nog al grooter, aan de jonge ryskens, digt op malkander. Aan de bloem en vrucht-dragende wat ydeler, vier en vyf duymen lang, twee breed, vooren meest rond, of met een stompe spitze, met weinige en zeer schuynze ribben, van onderen zeer wuyplende. De middel-zenuwe is van onderen geel, zy staan enkeld en aan ronde takkens, styf, en boven glad.

Het bloeizel komt voort aan korte trosjes, als Katjang, daar uyt worden kleene bloempjes van vier bolle en groene blaadjes gemaakt, 't middelste staat vol korte en hooggeele draatjes.

De vruchten zyn gantsch gelyk de eerst beginnende eykelen, ook in kelkjes staande, die zo rug niet zyn als aan